

Idet man gik ud fra den Grundsætning, at Fæstebønderne selv ejede samtlige de Bygninger, der stode paa deres Jorder⁹⁾, fandt Overdragelsen Sted *uden Erlægelse af nogen Købesum*; der blev kun paalagt Gaardene *en aarlig Arvefæsteafgift*. I denne Afgift rummedes tre Bestanddele: Først *Landgilde*, som Arvefæsterne — ligeledes ifølge fornævnte Grundsætning — kun skulde svare med nøjagtig det samme Beløb, de hidtil havde erlagt som Fæstere. Og dernæst *Vederlag for Konge- og Kirke-tiende*¹⁰⁾, 1 Rdlr. pr. Td. Hartkorn, samt for *Hoveri* 2 Rdlr. pr. Td. Hartkorn.

De enkelte Beløb, hver enkelt Gaard saaledes skulde svare i aarlig Afgift, blev fastsat i Skødernes Artikel 3¹¹⁾. Ifølge Skødernes Artikel 2 skulde Arvefæsterne — dog med en vis *Moderation* — erlægge *de kgl. Skatter* af Gaarden¹²⁾, og ifølge Artikel 7 skulde der dernæst erlægges en fast *Rekognition* af 6 Rdlr., saavel naar den hele Gaard skiftede Ejer, som naar den efter stedfunden Udstykning, der kun var tilladt i „Toe à Tre lige Parter“, bortsolgte i saadanne lige store Parceller.

Endelig paalagde Skøderne flere mindre væsentlige Forpligtelser, saasom til at *præstere Jagtdage* og til aarlig at gøre „*en lang og en kort Rejse*“; sidstnævnte Forpligtelse, der ikke havde noget med det egentlige Hovedgaardshoveri at gøre, men passende kunde betegnes som „Statshoveri“, maatte paahvile Hørsholms Arvefæstere saavel som andre, „det contribuerende Hartkorns Brugere“¹³⁾. Det var en Pligt til fri Befordring af Kongehuset, dettes „Fadetur“ og forskellige Embedsmænd. — *Jagtretten* paa de bortarvefæstede Jorder blev ikke ved Skøderne udtrykkelig forbeholdt Dronningen; men at et saadant Forbehold dog maatte *underforstaaes*, var efter Datidens Opfattelse af Bondestandens retlige Stilling en Selvfølge. Dronningen beholdt i Virkeligheden sin tidligere Jagtret, og efter hendes Død gik denne med Godset over til Staten. Først i en nyere Tid, nemlig efter Emanationen af Lov 25. Marts 1851, have Arvefæsterne, paa enkelte Undtagelser nær¹⁴⁾, afløst Statens Jagtret imod Indbetaling af et aarligt Pengevederlag til Jordebogskassen. Den ovennævnte Pligt til at præstere Jagtdage bestaar uforandret endnu; men med de øvrige, i Skøderne fastsatte Forpligtelser er der i Tidens Løb sket forskellige Forandringer. Saaledes er Pligten til Frikørsler afløst ved et i Henhold til Lov 20. Marts 1855 afsluttet Forlig imod et aarligt Vederlag i Penge¹⁵⁾. Rekognitionsforpligtelsen har maattet undergaa forskellige Ændringer som Følge af, at man har anset den oprindelige, stærkt begrænsede Udstykningsfrihed for uforenlig med senere Tidens Lovgivning. Lige siden Emanationen af Frdn. 3. December 1819 har der paa Hørsholm været samme Udstykningsfrihed som i det øvrige Land¹⁶⁾, og efter nogle Svingninger i de administrative Afgørelser¹⁷⁾, der Tid efter anden blev truffene, naar Reglen om de 6 Rdlr. skulde anvendes ved Udstykning i flere eller mindre Parceller, har man siden 1855 fulgt den Grundsætning, at der i Rekognition skal svares 6 Rdlr. — eller nu 12 Kr. — ved enhver Overdragelse af en Gaard eller Gaardparcel, stor eller lille, dog at der kun svares enkelt Rekognition ved samtidige Overdragelser af flere Parceller fra en og samme Gaard¹⁸⁾. — Endelig bestaar heller ikke længer Pligten til at svare *Arvefæste-*

⁹⁾ Denne Grundsætning havde Hjemmel i Chr. IV's aabne Brev af 17. November 1623, se ogsaa „Hørsholms Historie“, p. 46, og Mandix: „Landvæsenret“, I, p. 597; det kgl. Brev gjaldt følgende Amter: Kjøbenhavns, Frederiksborg, hvormed Hørsholm den Gang var forbundet, samt Kronborg.

¹⁰⁾ Følgende *Tiender* oppebæres nu af Jordebogskassen: Hørsholm, Birkerød og Bloustrød Sognes Kongetiender samt Hørsholms Sogns Kirketiende. — Da der jo nu vil finde en Afløsning Sted af samtlige *Tiender* i Henhold til Loven af 15. Maj 1903, forbigaas her en nærmere, historisk Redegørelse for disse *Tiender* tilligemed flere andre, som i tidligere Tider have hørt til Hørsholm Gods.

¹¹⁾ En Skødeformular findes aftrykt i „Hørsholms Historie“, Bilag p. 60; samme Formular findes ogsaa i fornævnte „Beskrivelsesforretning“.

¹²⁾ Denne modererede Skattepligt er der gentagne Gange taget Hensyn til ved nyere Love og sidst ved Lov 20. Juni 1850, der ophævede Moderationen imod en kontant Godtgørelse til Skatteyderne. Ifølge Lov 24. Juni 1840 § 14, jfr. Lov 15. April 1818, godtgjorde Jordebogskassen indtil 1. Juli 1904 aarlig Arvefæsterne $\frac{1}{10}$ eller $\frac{1}{6}$ af Gammel- og Landskattens Beløb, eftersom der svarede Afgift i Korn eller uforanderlig Pengeafgift.

¹³⁾ Mandix: „Haandbog i den danske Landvæsenret“, I, p. 412 ff., se ogsaa Borup: „Den danske Landboret“, p. 297.

¹⁴⁾ Dette fremgaar af Jordebogen.

¹⁵⁾ „Hørsholms Historie“, Bilag p. 62, Anm. 2.

¹⁶⁾ Sarauw, anførte Værk, p. 11.

¹⁷⁾ „Hørsholms Historie“, Bilag p. 64.

¹⁸⁾ Anmærkn. til Jordebogen.